

OBNOVA VELENÍ ZA VYŘAZENÉ VS ARMÁDY

Hlavní opatření k zabezpečení nepřetržitosti velení vojskům

Proces velení vojskům i rozvoj jeho teorie prochází v současné době kvalitativními změnami, které jsou vyvolány nejen rozvojem bojové techniky, ale i rozvojem vojenství vůbec jako odraz vlivu vědeckotechnické revoluce na pohyb společnosti.

Velení vojskům musí svými prostředky, způsoby i formami odpovídat novým charakteristickým rysům soudobé bojové činnosti. Jsou-li charakteristickými rysy a znaky soudobé bojové činnosti

- rychlost,
- pohyblivost,
- manévrovost,
- vzájemné prolínání jednotlivých období operace (boje),
- nutnost přenášení úsilí z jednoho směru na další a pod., pak i metody a prostředky velení vojskům musí být v souladu s touto dynamickou činností a ve všech situacích odpovídat požadavkům na zabezpečení jeho spolehlivosti a nepřetržitosti.

Nepřetržitost velení vojskům dosahujeme především:

- trvalou informací o situaci, včasným jejím vyhodnocováním, přijetím a předáním úkolů, které odpovídají této situaci;
- udržováním pevného systému velitelských stanovišť na všech stupních, jejich vzájemného telekomunikačního propojení a včasným manévrem jimi v souladu s charakterem činnosti vojsk;
- stupněm odolnosti systému velení, hlavně pak odolností míst prostředků velení.

Místa velení jsou podle názorů NATO vzhledem ke své důležitosti jedním z hlavních cílů pro použití raketových jaderných zbraní. Jejich zničením dochází k vážnému narušení operační odolnosti vojsk a může ve svých důsledcích vést i k vážnému ohrožení cílů operace.

Pravděpodobnost vyřazení velitelského stanoviště vševojskové armády v útočné operaci při oboustranném použití ZHN je dána především možnostmi průzkumu k jeho zjištění, důležitostí tohoto objektu jako cíle pro úder ZHN a taktěz značnou zranitelností vůči nim.

Je proto nezbytným požadavkem, aby místa velení, zvláště na operačním stupni, byla maximálně odolná proti účinkům prostředků hromadného ničení a aby umožňovala nerušenou práci orgánům velení i v situacích radioaktivního a chemického zamoření.

Možnosti obnovy velení za vyřazený štáb (VS) vševojskové armády

I při dodržení všech efektivních opatření k zachování životnosti míst velení budeme na všech stupních velení předvídat jejich obnovu po jaderných úderech nepřítele. Čím rychleji činnost míst velení obnovíme, tím větší bude záruka, že úsilí vojsk daného stupně bude usměrněno na splnění stanoveného cíle.

Objem, obsah a pořadí úkolů při obnově velení bude záviset na rozsahu vyřazení osob, materiálních a technických prostředků daného velitelského stanoviště a na situaci vzniklé na daném úseku fronty.

Proto má důležitý význam rychlé získání údajů o stavu místa velení, v jehož blízkosti nebo na něj dopadl nepřátelský úder.

Obnovu vyřazeného velitelského stanoviště vševojskové armády můžeme řešit několika způsoby.

První způsob počítá s přenesením velení na další místo velení — týlové velitelské stanoviště nebo předsunuté velitelské stanoviště.

Které z uvedených míst velení bude plnit dočasně úlohu velitelského stanoviště, rozhodne velitel frontu po analýze potřebných podkladů pro toto řešení.

Budou to především:

- rozsah zničení nebo narušení velitelského stanoviště armády a možnosti použití zbytku sil a prostředků k organizaci, VS na bázi TVS nebo PVS;

- možnosti doplnění tohoto místa velení příslušníky štábu frontu a prostředky spojení;

- situace vojsk na daném úseku fronty a předpokládaný vývoj;

- časové období, ve kterém bylo VS armády vyřazeno. Jiná situace bude po vydání rozhodnutí velitele armády na další den, kdy vojska znají a plní úkoly v souladu se zámyslem velitele armády a odlišná bude v době, kdy štáb armády připravoval na základě analýzy situace podklady pro rozhodnutí velitele.

V každém případě však řešení obnovit velení za vyřazený štáb (VS) armády přenesením úkolu na TVS nebo PVS bude aktem dočasným. Výhoda spočívá především v tom, že TVS má rozvinutý systém spojení v rámci armády, dále, že toto místo velení má organizováno všestranné zabezpečení.

Druhý způsob počítá, že funkci VS armády převzme velitelské stanoviště frontu. I toto řešení je dočasné. Výhodu skýtá v tom, že rozvinutý systém

spojení umožňuje velení svazkům vševojskové armády v to, ovšem přes FVS nebo TVS armády. Dále v tom, že může bezprostředně upřesňovat úkoly vojskům armády v souladu s vydanými úkoly armádě.

Značnou nevýhodou je vzdálenost tohoto místa velení od vojsk armády, a také značné zatížení štábu frontu velením svazkům armády v to.

Třetí způsob počítá, že funkci VS armády dočasně převezme stanoviště svazku (divize). Tento způsob je značně problematický. VS divize plní obsažené odlišné úkoly a není schopné bez posílení potřebným počtem důstojníků různé odbornosti, připravených pro stupeň svaz, nové úkoly odpovědně plnit. Kromě toho je třeba je posílit spojovacími prostředky a prakticky je organizovat nově jako VS armády a zpětně pak utvořit VS divize.

Čtvrtý způsob počítá, že velení převezme záložní štáb armády, který je organizačně i odborně připraven plnit úkoly operačního štábu armády (VS). Tento prvek velení v rámci frontového systému velení může podle teoretických propočtů i praktických poznatků poměrně v krátké době 6—10 hodin plně rozvinout práci jako štáb armády na nově organizovaném VS armády.

Je ovšem třeba, aby štáb frontu k tomu vytvořil nezbytné podmínky. K těmto podmínkám patří především:

- včasné zjištění rozsahu zničení nebo narušení VS armády po jaderném úderu;

- vydání úkolu veliteli záložního štábu k převzetí velení za vyřazený štáb armády (VS) s upřesněním nového prostoru VS a přidělenými spojovacími prostředky ze zálohy frontu;

- seznámení s úkolem armády a dalšími potřebnými informacemi;

- poskytnutí pomoci při reorganizaci velení od operační skupiny frontu.

Je zřejmé, že obnova míst velení nebude vždy probíhat tak, jak byla naplánována. Včasná příprava potřebných opatření však může v mnohém napomoci k úspěšnému splnění těchto úkolů. Zejména, byla-li vytvořena záloha sil a prostředků a rozmístěna stranou od VS, pak bude velmi pravděpodobné, že po nepřátelském úderu na místo velení tato záloha zůstane nezasazená, což umožní okamžitě ji použít pro potřeby velení.

Při velkých ztrátách osob a spojovací techniky bude mít důležitý význam manévr silami a prostředky z ostatních míst velení. V řadě případů bude třeba snížit požadavky, spokojit se s menšími silami a nižším počtem prostředků velení a jimi zabezpečit hlavní úkol místa velení v dané situaci.

V některých případech mohou mít orgány velení jen částečné ztráty od jaderného úderu. Podle rozsahu ztrát můžeme učinit některá organizační opatření a zejména snížit počty důstojníků druhořadých funkcí a doplnit jimi základní funkce, na jejichž stavu a stupni přesvedčivosti závisí zachování velení vojskům.

Metodika a styl práce reorganizovaných míst a orgánů velení budou mít své charakteristické zvláštnosti. V důsledku toho, že obnovená místa velení budou mít zpravidla z počátku nižší počty a bude nutné počítat s určitým stmelěním tohoto pracovního kolektivu, má velký význam co nejširší vzájemná zastupitelnost důstojníků. Nelze počítat ani z psychologického hlediska s tím, že hned od prvního počátku při převzetí velení se budou příslušníci tohoto nově organizovaného štábu cítit na VS „doma“. Je třeba počítat s určitou dobou, než se přizpůsobí nové úloze a prostředí.

I v tomto počátečním období bude napomáhat rychlému obnovení funkce nového místa velení iniciativa podřízených. Po obdržení signálu nebo rozkazu o převzetí velení je proto zapotřebí, aby bez vyčkání na rozkaz sami ihned hlásili:

- stav a situaci svých vojsk;
- průběh plnění bojových úkolů;
- zabezpečení materiálem a prostředky;
- uskupení a charakter činnosti nepřítele;
- své rozhodnutí k zabezpečení plnění stanoveného úkolu.

Taková hlášení umožní novému veliteli a štábu rychleji se vžít do konkrétní situace, analyzovat ji a přijmout odpovídající rozhodnutí.

Závěrem chci zdůraznit, že promyšlená organizace míst velení, přijetí účinných opatření k jejich ochraně a obnově po nepřátelských jaderných úderech jsou rozhodujícími podmínkami zabezpečení nepřetržitého a stálého velení vojskům v jakékoliv situaci.